towarzystwo
obrotu
energią

Załącznik do pisma TOE 188/09/LF/MK
z dnia 14 grudnia 2009 r.

Przygotowana dla Członków Komisji Gospodarki Narodowej Senatu RP:

Informacja nt. polskich i europejskich internetowych platform handlowych.

Wprowadzenie

Niniejsza *Informacja*, będącą odpowiedzią Towarzystwa Obrotu Energią (TOE) na ustalenia oraz prośbę Przewodniczącego Komisji Gospodarki Narodowej Senatu RP - Senatora Jana Wyrowińskiego wyrażoną podczas posiedzenia Komisji w dniu 9 grudnia 2009 r., została opracowana na podstawie ogólnodostępnych materiałów źródłowych, opracowań własnych, a także dostarczonych do dnia 11 grudnia 2009 r. przez Członków TOE – spółki obrotu energią elektryczną (w tym sprzedawców energii elektrycznej do odbiorców końcowych), informacji oraz materiałów wewnętrznych. Opracowana, zgodnie ze stanem wiedzy na dzień 14 grudnia 2009 r., *Informacja* ma charakter dedykowany oraz jest przeznaczona do analizy i ewentualnej dyskusji podczas posiedzenia Komisji Gospodarki Narodowej Senatu RP w dniu 15 grudnia 2009 r. Należy podkreślić, że większość działających w TOE spółek obrotu energią elektryczną jest czynnymi uczestnikami (członkami) zarówno działającej w Polsce – Towarowej Giełdy Energii SA, jak i Internetowej Platformy Obrotu Energią Elektryczną (poee) oraz internetowych platform brokerskich (TFS, GFI). W związku z tym **zwracamy uwagę, że podstawą opracowania danych, informacji, zestawień i rysunków są zarówno elementy formalno – prawne, jak i praktyczne aspekty handlu energią elektryczną na wszystkich ww. obszarach rynku energii elektrycznej (TGE, poee, TFS, GFI), na których od lat czynnie działają Członkowie TOE.**

Miejsce internetowych platform handlowych na rynku energii elektrycznej

Platformy obrotu energią elektryczną to zorganizowane przez wyspecjalizowane polskie i zagraniczne spółki, miejsca, na których koncentruje się popyt i podaż na energię elektryczną. Notowania oraz zgłaszanie potencjalnych transakcji odbywa się na nich przy wykorzystaniu zunifikowanych i nowoczesnych technologii opartych o bezpieczne rozwiązania internetowe, stąd często platformy te nazywane są „internetowymi" platformami handlowymi (obrotu). Opisane bardziej szczegółowo w dalszej części *Informacji* i szeroko wykorzystywane na rynku energii elektrycznej w Polsce internetowe platformy handlowe zapewniają już dziś (naszym zdaniem):

Towarzystwo Obrotu Energią
ul. Czackiego 7/9/11, 00-043 Warszawa
tel. (22) 827 57 93, fax (22) 826 61 55, e-mail: toe@toe.pl www.toe.pl
KRS 0000181074 Konto BPH PBK S.A.: 31 1060 0076 0000 3200 0090 6321

- niedyskryminujący dostęp i równe zasady uczestnictwa pod warunkiem zawarcia odpowiedniej umowy o przystąpieniu;
- jednolite warunki zawierania transakcji, tj. sprzedaż lub zakup energii elektrycznej na ogólnych zasadach dostępu;
- jednolity dostęp w tym samym czasie do informacji rynkowych, w tym między innymi zapewnienie przejrzystości i transparentności w zakresie notowań produktów, wolumenów i cen zawieranych na tych platformach transakcji.

W tym miejscu pragniemy zauważyć, że handel energią elektryczną w Polsce może odbywać na bazie zawieranych kontraktów zakupu i sprzedaży energii elektrycznej w trzech głównych segmentach poprzez:

- zawieranie kontraktów bilateralnych (przetargi, oferty, kontrakty);
- Towarową Giełdę Energii SA (TGE SA);
- obrót energią elektryczną na internetowych platformach handlowych, w tym na: Internetowej Platformie Obrotu Energią Elektryczną (poee), platformie TFS (Tradition Financial Services), GFI (GFI Group) oraz innych platformach o mniejszym znaczeniu.

Uzupełnieniem (mającym charakter „domknięcia technicznego systemu") ww. segmentów jest rynek bilansujący. Jednak naszym zdaniem charakter tego rynku oraz zawarta w ustawie – Prawo energetyczne jego definicja[1] nie uprawniają go do zaliczenia i porównań z ww. obszarami handlowymi.

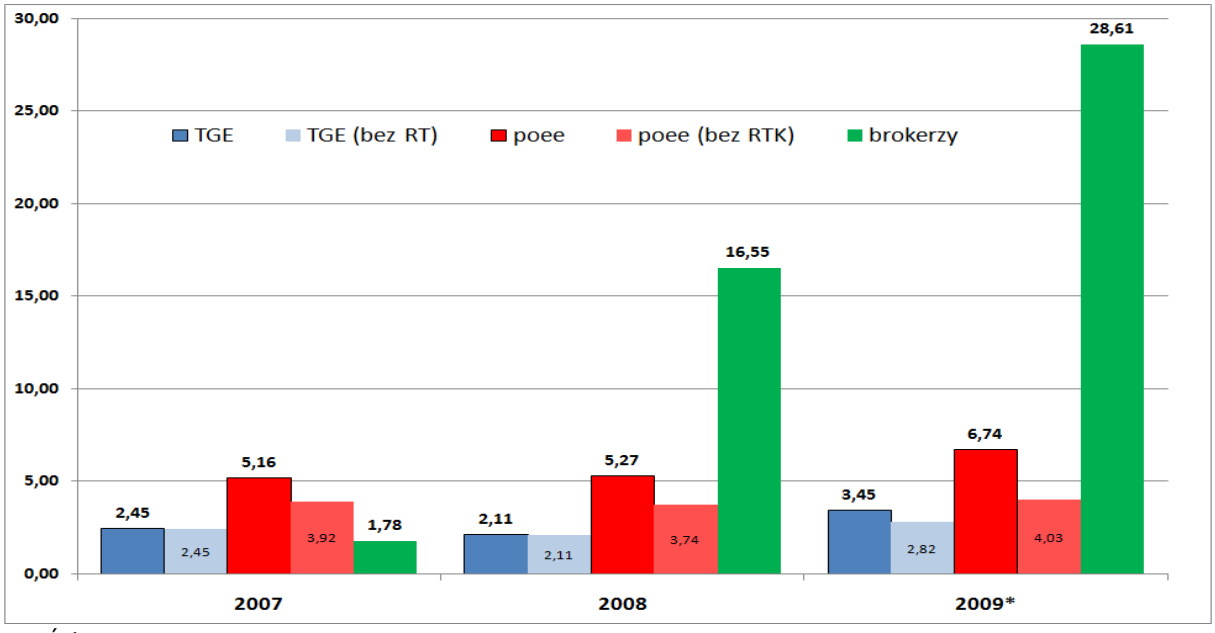
Na internetowych platformach handlowych brokerzy (stąd część z nich nazywana jest platformami brokerskimi) i maklerzy w sposób przejrzysty (najczęściej bezpośredni – automatyczny przy wykorzystaniu wyspecjalizowanych systemów internetowych udostępnianych uczestnikom danej platformy) i jednakowy dla wszystkich uczestników kojarzą w sposób anonimowy oferty zakupu i sprzedaży uczestników chcących zawrzeć kontrakty na sprzedaż/zakup energii elektrycznej typu: spot (transakcje krótkoterminowe, dzienne) oraz transakcje średnio- i długoterminowe (tygodniowe, miesięczne, kwartalne, roczne). Dostęp do aplikacji stanowiących podstawę techniczną zgłoszeń i transakcji, następuje (analogicznie jak na rynku giełdowym) poprzez strony internetowe, bądź aplikacje, które z reguły są bezpłatne i nie wymagają dodatkowych nakładów finansowych, czy też zmian systemowych. Jednocześnie są one bezpieczne i poprzez odpowiednie zaawansowane certyfikaty, gwarantują pełną poufność zawieranych transakcji. Platformy (poee, TFS, GFI – szerszy ich opis znajduje się w dalszej części materiału) umożliwiają ich uczestnikom/członkom stały (24 godz. 7 dni w tygodniu), nieprzerwany „kontakt" z rynkiem energii elektrycznej. Najczęściej (patrz tabela 1 poniżej) handel odbywa się na mocy zawartej

[1] zgodnie z definicją zawartą w art. 3 pkt 41 ustawy – Prawo energetyczne: *centralny mechanizm bilansowania handlowego* to *prowadzony przez operatora systemu przesyłowego, w ramach bilansowania systemu, mechanizm rozliczeń podmiotów odpowiedzialnych za bilansowanie handlowe, z tytułu niezbilansowania energii elektrycznej dostarczonej oraz pobranej przez użytkowników systemu, dla których te podmioty prowadzą bilansowanie handlowe*, z kolei pkt 23a definiuje *bilansowanie systemu* jako *działalność gospodarczą wykonywaną przez operatora systemu przesyłowego lub dystrybucyjnego w ramach świadczonych usług przesyłania lub dystrybucji, polegającą na równoważeniu zapotrzebowania na paliwa gazowe lub energię elektryczną z dostawami tych paliw lub energii*

umowy (na poee dodatkowo po zaakceptowaniu regulaminu, patrz www.poee.pl, analogicznie jak na TGE), która szczegółowo określa zasady handlu i zawierania transakcji m.in. zobowiązania stron (w przypadku brokerów, ze względu na system zabezpieczeń, także akceptowane jako strony transakcji handlowych podmioty), zasady działania i zobowiązań danej platformy oraz jej uczestnika. Obsługę organizacyjną platform handlowych (po stronie platform) prowadzą licencjonowani brokerzy, mający szerokie doświadczenia na europejskim i polskim rynku energii elektrycznej.

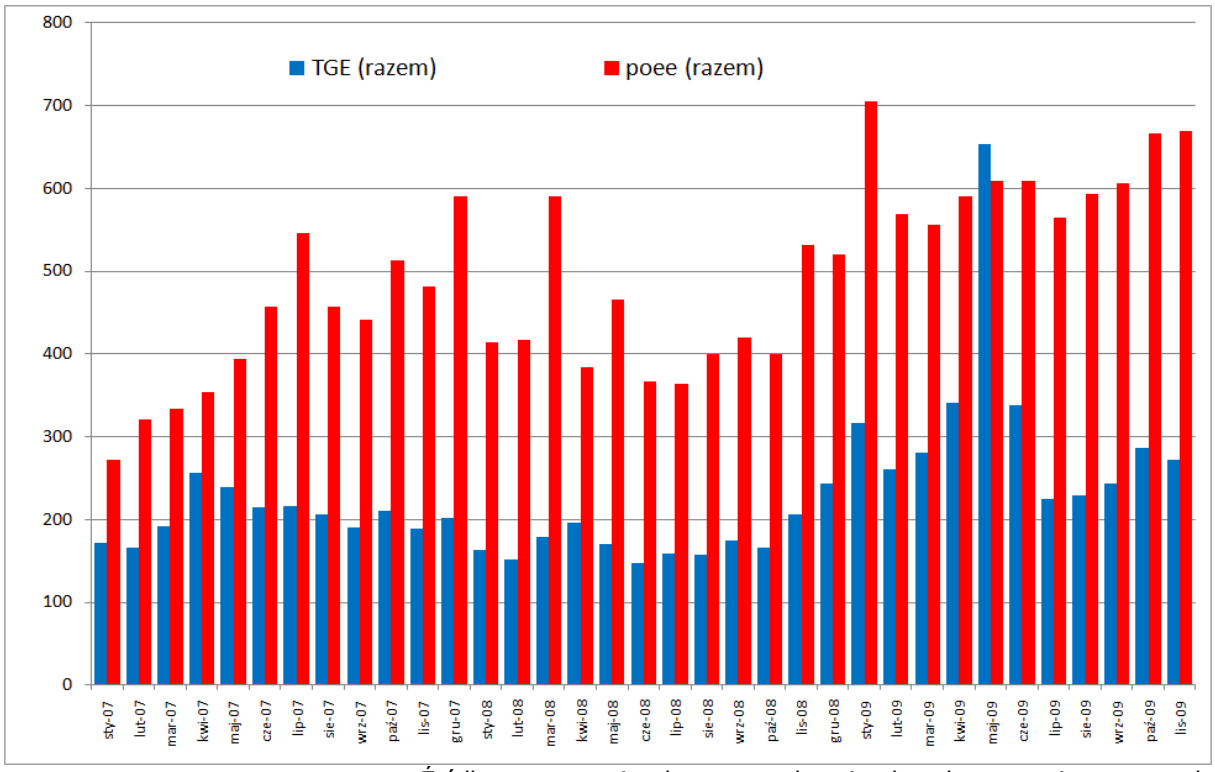
Co więcej, należeć podkreślić, że zarówno w Polsce, jak i w pozostałych krajach, na których działają **platformy (patrz dalej) już dziś stanowią bardzo dobre odniesienie do rynku, tzw. *benchmark*,** pomocny w strategiach sprzedaży/zakupu uczestników rynku energii elektrycznej, stanowiąc bardzo często (wprost) cenę referencyjną energii elektrycznej, kształtowaną w najbardziej konkurencyjny, rynkowy sposób poprzez przecięcie się krzywych podaży i popytu przy bardzo dużym (patrz rysunek 1 poniżej) wolumenie sprzedaży/zakupu energii elektrycznej.

Łączny wolumen energii elektrycznej na działających w Polsce platformach obrotu (do końca listopada 2009 roku) osiągnął wartość około 35,35 TWh (w tym – dane zaokrąglone: poee: 6,74 TWh, TFS: 27,14 TWh, GFI: 1,47 TWh), dla porównania obroty TGE są ponad dziesięciokrotnie mniejsze i wynoszą: 3,45 TWh (wszystkie dane po uwzględnieniu tzw. transakcji terminowych RT i RTK). Zestawienie ww. danych dla lat 2007 - 2009 (wg danych do końca listopada 2009 r.) przedstawiono na rysunku 1. Szczegółowe dane dot. miesięcznych wolumenów oraz liczby uczestników poee i TGE przedstawiono na rysunkach 2 oraz 3. Z kolei w tabeli 1 przedstawiono wybrane różnice w sposobie uczestnictwa i handlu na poee, platformach brokerskich, na tle wymagań i zasad uczestnictwa na TGE SA.

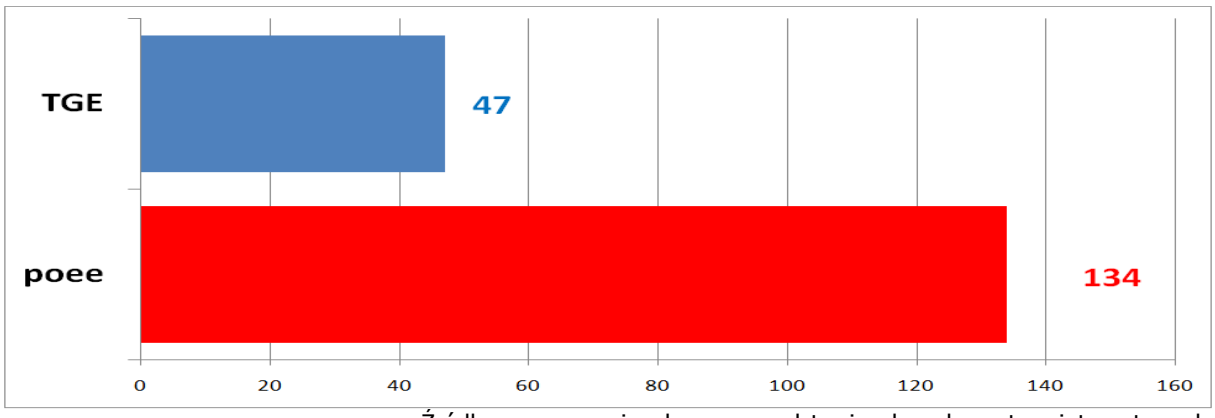
Źródło: opracowanie własne na podstawie: danych ze stron internetowych TGE SA (www.tge.pl), poee (www.poee.pl), TFS (www.tfsbrokers.com), GFI (www.gfigroup.com) oraz materiałów TOE

Rys. 1. Porównanie rocznych wolumenów energii elektrycznej na TGE SA oraz platformach handlowych dostępnych w Polsce [TWh] (oznaczenia zgodne z tekstem *Informacji*)

Źródło: opracowanie własne na podstawie: danych ze stron internetowych TGE SA (www.tge.pl), poee (www.poee.pl) oraz materiałów TOE

Rys. 2. Porównanie miesięcznych wolumenów energii elektrycznej na TGE SA oraz poee w okresie styczeń 2007 – listopad 2009 [GWh]

Źródło: opracowanie własne na podstawie: danych ze stron internetowych TGE SA (www.tge.pl), poee (www.poee.pl) oraz materiałów TOE

Rys. 3. Porównanie liczby członków/uczestników transakcji dot. energii elektrycznej na TGE SA oraz poee (stan na 1 grudnia 2009 r.) [liczba członków/uczestników]

Tabela 1. Zestawienie podstawowych danych dot. dostępu, sposobu uczestnictwa, handlu i opłat na poee, platformach brokerskich oraz TGE SA (dane wg stanu na koniec listopada 2009 roku)

Lp.	Cecha	Platformy brokerskie (TFS, GFI)	Poee	TGE SA
1	**Dostęp**	umowa	umowa	umowa o członkostwo, zgoda Zarządu TGE SA na dopuszczenie do uczestnictwa na poszczególnych rynkach konieczność posiadania maklera
2	**Opłaty stałe**	brak opłat	2 000 PLN	stała roczna opcjonalnie (patrz pkt 3 opłaty zmienne) 1 000 PLN lub 100 000 PLN
3	**Opłaty zmienne**	na poziomie 0,08 PLN (wyrażana w EUR)	0,37 PLN (w tym ok. 0,30 PLN to koszty przeniesione OSP i URE)	marża 0,45 PLN albo 0,05 PLN w zależności od wyboru wariantu opłaty stałej rocznej (patrz pkt 2 opłaty stałe)
4	**Dodatkowo koszty transakcyjne**	brak dodatkowych zabezpieczeń*, wynikający ze stron rozliczających (patrz też pkt 5)	brak dodatkowych kosztów	wysokie (zdaniem uczestników rynku, ale także odbiorców) zabezpieczenia transakcji terminowych
5	**Rozliczenia**	stronami rozliczającymi są podmioty będące stronami transakcji	stroną rozliczającą jest poee – system handlowy połączony z systemem banku rozliczeniowego	stroną rozliczającą jest TGE SA (Izba Rozliczeniowa)
6	**Dostęp do platform**	24h/7 dni	24h/7 dni	tylko w godz. sesji 7.15-16.00
7	**Płynność danej platformy (patrz też rys. 1 i 2)**	ciągłość zawierania transakcji	ciągłość zawierania transakcji	(zdaniem uczestników) brak płynności z powodu wysokich zabezpieczeń
8	**Możliwość zawarcie błędnej transakcji**	znikome, stały nadzór nad notowaniami, kontrola brokera nad poprawnością składanych zleceń	stały nadzór nad notowaniami, istnieje możliwość ustawień widełek dla cen i wolumenów	(zdaniem uczestników) bardzo wysokie, brak procedury umożliwiającej anulowanie transakcji w przypadku pomyłki składającego zlecenie; istnieje nadzór nad notowaniami, ale bez możliwości poinformowania uczestnika o błędzie w składanym zleceniu

* przy czym zabezpieczenia określone są w umowach pomiędzy stronami; bardzo często jest to gwarancja spółki matki, gwarancja bankowa lub wręcz tzw. „wolny limit" czyli określona kwota, do której strony nie wymagają od siebie gwarancji (przy czym broker nie ma do tego wglądu, dostaje jedynie informację odnośnie tych warunków)

Źródło: opracowanie własne na podstawie: danych ze stron internetowych TGE SA (www.tge.pl), poee (www.poee.pl), TFS (www.tfsbrokers.com), GFI (www.gfigroup.com), informacji Członków TOE oraz materiałów TOE

Charakterystyka internetowych platform handlowych działających na rynku energii elektrycznej

Internetowa Platforma Obrotu Energią Elektryczną – **poee** jest od 8 już lat działającym i liczącym się na rynku energii elektrycznej w Polsce narzędziem oraz platformą służącą do obrotu (zakupu/sprzedaży) energią elektryczną. Pozwala ona na zakup i sprzedaż energii elektrycznej bezpośrednio na stronie internetowej. Narzędzie to jest ciągle udoskonalane i na bieżąco dopasowywane do potrzeb i wymagań rynku i jego uczestników. Właścicielem poee jest spółka Elbis Sp. z o.o., której pracownicy mają szerokie doświadczenia na rynku energii elektrycznej, praw majątkowych (OZE i CHP) oraz handlu emisjami. Głównymi atutami platformy poee są: bezpieczeństwo, (ogólno)dostępność oraz transparentność.

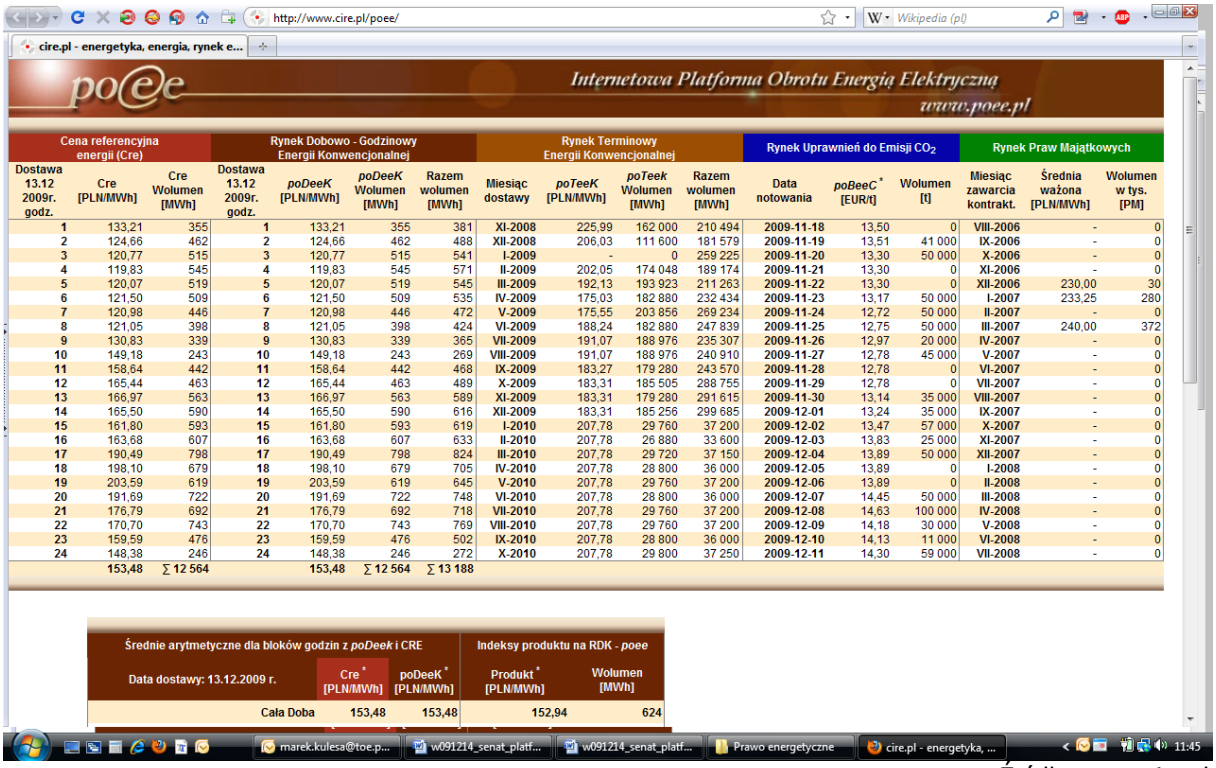
Dla bezpieczeństwa i wiarygodności stworzony został w oparciu o współpracę i połączenie systemu handlowego poee z systemem bankowym banku Nordea Bank Polska S.A. działający *online* system zabezpieczeń finansowych ofert i zawartych kontraktów. Wszystkie oferty podczas ich składania są weryfikowane przed złożeniem na platformie poee. Przyjęcie oferty jest równoznaczne z utworzeniem w banku zabezpieczenia, będącego blokadą środków finansowych w odpowiedniej wysokości określonej w Regulaminie poee. Wszystkie zabezpieczenia tworzone są na rachunkach Uczestników platformy poee, co zapewnia bardzo niskie, wręcz symboliczne ich koszty.

Należy podkreślić, że jako znacząca platforma obrotu w Polsce poee zapewnia równy i niedyskryminujący udział w niej odbiorców końcowych, którego do grudniowej nowelizacji ustawy – Prawo energetyczne nie zapewniała nawet TGE SA.

Uczestnikami poee są wszystkie znaczące podmioty wytwórcze i spółki obrotu w Polsce, a także odbiorcy końcowi. Uczestnikami poee są także liczne spółki z rodowodem z UE w tym spółki z takich krajów jak: Niemcy, Czechy, Hiszpania, Wielka Brytania, Dania, Holandia, Słowacja Finlandia, Austria, Niemcy, Szwajcaria. Należy także podkreślić, że na poee jest trzy razy więcej uczestników niż na Towarowej Giełdzie Energii (patrz rys. 3).

Przejrzystość handlu zapewniona jest dzięki oparciu działalności handlowej o transparentne tabele ofert dostępne w czasie rzeczywistym dla każdego zalogowanego uczestnika. Platforma poee zapewnia dostęp do wielu unikalnych danych rynkowych, np. generowanych *online* indeksów cenowych poszczególnych godzin, wykazów wszystkich zawartych kontraktów, zestawionych wg godzin handlowych oraz czasu ich zawierania, wolumenów i cen ofert obu stron handlu.

Codziennie do wszystkich Uczestników platformy poee przesyłane są zagregowane dane rynkowe. Dane te publikowane są między innymi na portalach internetowych takich jak CIRE (ogólnodostępna, największa informacyjna strona internetowa dot. rynku energii w Polsce), Argus czy Montel. Przykładowe zestawienie danych dostępnych dla każdego zainteresowanego – nie tylko dla Uczestników platformy oraz produkty notowane na poee przedstawiono na rys. 4.

http://www.cire.pl/poee/

cire.pl - energetyka, energia, rynek e...

poee — Internetowa Platforma Obrotu Energią Elektryczną — www.poee.pl

Cena referencyjna energii (Cre)			Rynek Dobowo - Godzinowy Energii Konwencjonalnej				Rynek Terminowy Energii Konwencjonalnej				Rynek Uprawnień do Emisji CO_2			Rynek Praw Majątkowych		
Dostawa 13.12 2009r. godz.	Cre [PLN/MWh]	Cre Wolumen [MWh]	Dostawa 13.12 2009r. godz.	*poDeeK* [PLN/MWh]	*poDeeK* Wolumen [MWh]	Razem wolumen [MWh]	Miesiąc dostawy	*poTeeK* [PLN/MWh]	*poTeek* Wolumen [MWh]	Razem wolumen [MWh]	Data notowania	*poBeeC** [EUR/t]	Wolumen [t]	Miesiąc zawarcia kontrakt.	Średnia ważona [PLN/MWh]	Wolumen w tys. [PM]
1	133,21	355	1	133,21	355	381	XI-2008	225,99	162 000	210 494	2009-11-18	13,50	0	VIII-2006	-	0
2	124,66	462	2	124,66	462	488	XII-2008	206,03	111 600	181 579	2009-11-19	13,51	41 000	IX-2006	-	0
3	120,77	515	3	120,77	515	541	I-2009	-	0	259 225	2009-11-20	13,30	50 000	X-2006	-	0
4	119,83	545	4	119,83	545	571	II-2009	202,05	174 048	189 174	2009-11-21	13,30	0	XI-2006	-	0
5	120,07	519	5	120,07	519	545	III-2009	192,13	193 923	211 263	2009-11-22	13,30	0	XII-2006	230,00	30
6	121,50	509	6	121,50	509	535	IV-2009	175,03	182 880	232 434	2009-11-23	13,17	50 000	I-2007	233,25	280
7	120,98	446	7	120,98	446	472	V-2009	175,55	203 856	269 234	2009-11-24	12,72	50 000	II-2007	-	0
8	121,05	398	8	121,05	398	424	VI-2009	188,24	182 880	247 839	2009-11-25	12,75	50 000	III-2007	240,00	372
9	130,83	339	9	130,83	339	365	VII-2009	191,07	188 976	235 307	2009-11-26	12,97	20 000	IV-2007	-	0
10	149,18	243	10	149,18	243	269	VIII-2009	191,07	188 976	240 910	2009-11-27	12,78	45 000	V-2007	-	0
11	158,64	442	11	158,64	442	468	IX-2009	183,27	179 280	243 570	2009-11-28	12,78	0	VI-2007	-	0
12	165,44	463	12	165,44	463	489	X-2009	183,31	185 505	288 755	2009-11-29	12,78	0	VII-2007	-	0
13	166,97	563	13	166,97	563	589	XI-2009	183,31	179 280	291 615	2009-11-30	13,14	35 000	VIII-2007	-	0
14	165,50	590	14	165,50	590	616	XII-2009	183,31	185 256	299 685	2009-12-01	13,24	35 000	IX-2007	-	0
15	161,80	593	15	161,80	593	619	I-2010	207,78	29 760	37 200	2009-12-02	13,47	57 000	X-2007	-	0
16	163,68	607	16	163,68	607	633	II-2010	207,78	26 880	33 600	2009-12-03	13,83	25 000	XI-2007	-	0
17	190,49	798	17	190,49	798	824	III-2010	207,78	29 720	37 150	2009-12-04	13,89	50 000	XII-2007	-	0
18	198,10	679	18	198,10	679	705	IV-2010	207,78	28 800	36 000	2009-12-05	13,89	0	I-2008	-	0
19	203,59	619	19	203,59	619	645	V-2010	207,78	29 760	37 200	2009-12-06	13,89	0	II-2008	-	0
20	191,69	722	20	191,69	722	748	VI-2010	207,78	28 800	36 000	2009-12-07	14,45	50 000	III-2008	-	0
21	176,79	692	21	176,79	692	718	VII-2010	207,78	29 760	37 200	2009-12-08	14,63	100 000	IV-2008	-	0
22	170,70	743	22	170,70	743	769	VIII-2010	207,78	29 760	37 200	2009-12-09	14,18	30 000	V-2008	-	0
23	159,59	476	23	159,59	476	502	IX-2010	207,78	28 800	36 000	2009-12-10	14,13	11 000	VI-2008	-	0
24	148,38	246	24	148,38	246	272	X-2010	207,78	29 800	37 250	2009-12-11	14,30	59 000	VII-2008	-	0
	153,48	∑ 12 564		153,48	∑ 12 564	∑ 13 188										

Średnie arytmetyczne dla bloków godzin z *poDeek* i CRE			Indeksy produktu na RDK - *poee*	
Data dostawy: 13.12.2009 r.	Cre* [PLN/MWh]	poDeeK* [PLN/MWh]	Produkt* [PLN/MWh]	Wolumen [MWh]
Cała Doba	153,48	153,48	152,94	624

marek.kulesa@toe.p... | w091214_senat_platf... | w091214_senat_platf... | Prawo energetyczne | cire.pl - energetyka, ... | 11:45

Źródło: www.cire.pl

Rys. 4. Notowania poee – dostawa 13.12.2009 r. - na ogólnodostępnej stronie internetowej www.cire.pl (UWAGA: zrzut ekranu zawiera tylko część notowań, szczegółowe oznaczenia literowe dostępne na www.cire.pl)

Oprócz rynku energii na poee funkcjonuje jedyny aktywny w Polsce transparentny rynek uprawnień do emisji CO_2. System handlowy tego rynku połączony jest z systemami giełd EEX i Nordpool, dzięki czemu otwarte dla podmiotów polskich są rynki całej Europy. Wszystkie oferty z ww. giełd tego rynku dostępne są *online* dla uczestników polskiego rynku.

Wyrazem uznania i doceniania poee są liczne nagrody i wyróżnienia przyznawane przez kapituły różnych konkursów, takie jak: Firma Handlowa roku 2004 i 2006 w konkursie Liderzy Świata Energii 2004, wyróżnienie w konkursie „KLUCZ SUKCESU" 2005 w kategorii Najlepsze Rozwiązanie w Branży Energetycznej, Laur Białego Tygrysa Energia 2005, "KLUCZ SUKCESU" 2006 w kategorii RYNEK ENERGII, Złoty Medal – Międzynarodowych Targów Poznańskich EXPOPOWER 2007, „Gazela Biznesu 2007" – lider w województwie łódzkim, Quality International Forum Jakości 2008 w kategorii QI PRODUCT - produkt najwyższej jakości oraz liczne, bardzo pozytywne opinie uczestników rynku.

Szczegółowe informacje nt. działalności poee, regulaminy działania poszczególnych rynków, notowania, itp. można znaleźć na stronie internetowej www.poee.pl.

TFS (Tradition Financial Services) – działająca od 1985 roku platforma jest jednym z liderów na rynku pośrednictwa finansowego i innych produktów finansowych. Posiadając

biura na całym świecie, swoim zakresem przedmiotowym obejmuje rynek handlu licznymi produktami finansowymi, ale także rynki fizycznych dostaw, w zakresie: rynków paliw (węgla, ropy), energii elektrycznej, gazu ziemnego, metali szlachetnych, pozwoleń na emisję oraz derywatów pogodowych.

W ramach swojej działalności na rynku energii TFS obejmuje pełny zakres transakcji w obszarze transakcji bilateralnych OTC (over-the-counter), zarówno w zakresie fizycznych dostaw energii elektrycznej, jak i produktów pochodnych w szerokim spektrum produktów oraz notowań na rynku energii elektrycznej, gazu ziemnego, ropy naftowej i produktów rafinacji ropy, węgla, produktów „środowiskowych", pochodnych pogodowych i giełdowych kontraktów terminowych oraz opcji.

Licencjonowani brokerzy TFS korzystają w zakresie znajomości rynku energii elektrycznej zarówno ze swoich doświadczeń, jak i obszernej bazy TFS. Klientami TFS są zarówno największe banki i instytucje finansowe, jak i liczne przedsiębiorstwa energetyczne, przedsiębiorstwa użyteczności publicznej, firmy ubezpieczeniowe, producenci papieru, grupy medialne oraz spółki wiodących firm produktów konsumenckich.

Biura obsługujące wspomniane wyżej obszary rynków znajdują się w Stamford, Nowym Jorku, Houston, Londynie, Frankfurcie, Sydney, Singapurze i Johannesburgu, zapewniając licznym klientom dostęp do pełnej gamy usług opartych o transakcje OTC jak i badania oraz analizy rynku dla setek banków inwestycyjnych, banków komercyjnych, wytwórców energii elektrycznej, spółek obrotu i innych przedsiębiorstw energetycznych, firm handlowych i konsumentów. Obecnie TFS zatrudnia ponad 125 wysoko wyspecjalizowanych brokerów do tzw. obsługi bezpośredniej swoich klientów.

TFS jest częścią Compagnie Financière Tradycja (CFT), jednej z trzech największych na świecie grup brokerów w zakresie pozagiełdowych rynków finansowych (rynki pieniężne, rynki obligacji, oprocentowania, waluty i „kredytowane" instrumenty pochodne, pochodne kapitałowych giełdowych produktów) oraz innych produktów finansowych (energii, metali szlachetnych, celulozowo - papierniczych, itd.), będącej numerem jeden w Europie kontynentalnej. Z siedzibą w Lozannie, CFT jest obecna w 21 krajach na całym świecie. Z ponad 2200 pracownikami, CFT obsługuje około 7 tys. klientów, w tym największe banki, instytucje finansowe, liczne duże przedsiębiorstwa przemysłowe, energetyczne i handlowe. Akcje CFT notowane są na szwajcarskiej giełdzie papierów wartościowych od 1973 roku i giełdzie we Frankfurcie od 1999 roku.

TFS Energy, obejmująca m.in. obszar tzw. produktów pochodnych w ramach transakcji w energetyce została założona w 1989 r., w sierpniu 2000 do grupy dołączyła TFS US wywodząca się z dawnej grupy energetycznej Sakura Dellsher Inc (SDI Energia) w celu zwiększenia zasięgu na amerykańskim rynku energii.

TFS oferuje usługi brokersko - maklerskie w szerokim zakresie w ramach rynku OTC (jako fizycznych transakcji oraz transakcji produktów pochodnych) z podziałem na następujące obszary:

- energia, tu z podziałem na podobszary: węgiel, energia elektryczna, gaz ziemny, paliwa, handle emisjami, opcje pogodowe,
- środowisko, tu mechanizmy oparte na Protokole z Kyoto, JI, rynku AU, EU, itp.,
- metale szlachetne,
- celuloza i papier,
- transakcje kapitałowe,
- reasekuracja,
- derywaty,
- pochodne instrumenty walutowe,
- inne produkty strukturyzowane.

TFS w obszarze energetyki jest jedną z nielicznych firm brokersko - maklerskich oferujących zarówno obsługę transakcji OTC, jak i transakcji giełdowych oraz rozliczania produktów i usług w pełnym zakresie produktów energetycznych. Dodatkowo TFS, wykorzystując swoje wieloletnie doświadczenia, oferuje pośrednictwo i doradztwo dla firm zainteresowanych obniżeniem kosztów wskutek deregulacji rynków energii.

Szczegółowe informacje nt. działalności TFS można znaleźć na stronie internetowej TFS (www.tfsbrokers.com).

GFI (GFI Group) - założona w 1987 roku grupa GFI stanowi jedną w kluczowych platform zajmujących się usługami pośrednictwa na licznych światowych rynkach opartych o transakcje OTC, instrumenty pochodne, w tym tzw. kredytowe i finansowe instrumenty pochodne, akcje i kapitałowe instrumenty pochodne oparte o produkty energetyczne oraz na rynku innych towarów. GFI wg licznych czasopism zajmujących się zarządzaniem ryzkiem jest liderem w branży kredytowych, finansowych rynków kapitałowych i towarowych. GFI jest wiodącym dostawcą maklerskich usług hurtowych i produktów wsparcia handlowego na wielu światowych rynkach pieniężnych i instrumentów pochodnych, w tym kredytowych instrumentów pochodnych i swap'ów walutowych, finansowych instrumentów pochodnych dla energii i innych surowców. Grupa jest członkiem następujących giełd (pisownia oryginalna): International Securities Exchange, Chicago Mercantile Exchange, London Stock Exchange, European Energy Exchange, Eurex, Euronext.Liffe, Xetra, SWX Europe oraz Baltic Exchange. Ponadto GFI jest członkiem Stowarzyszenia Brokerów Na Rynkach Hurtowych (WMBA).

Siedziba Grupy w Nowym Jorku zatrudnia ponad 1 700 osób, z dodatkowych biur w Londynie, Paryżu, Hong Kongu, Seulu, Tokio, Singapurze, Sydney, Cape Town, Dubaju, Tel Aviv, Dublinie, Calgary, Englewood (New Jersey) i Sugar Land GFI dostarcza usługi i produkty do ponad 2 400 klientów instytucjonalnych, w tym czołowych banków, przedsiębiorstw, firm ubezpieczeniowych i funduszy hedgingowych.

Oprócz znaczącej roli we wspieraniu normalizacji i płynności na rynkach pozagiełdowych kredytowych instrumentów pochodnych, GFI w dalszym ciągu pełni rolę lidera w dostarczaniu nowych pochodnych w kategorii produktów, takich jak: przewóz, derywaty pogodowe, własności pochodnych. Jest także liderem w zakresie usług globalnych na rynkach handlu emisjami gazów cieplarnianych. W ramach swojej strategii GFI łączy technologie hybrydowej i elektronicznej obsługi brokerskiej, przy wykorzystaniu własnych narzędzi analitycznych i szerokich danych rynkowych. Przykładami dotychczasowych osiągnięć GFI są m.in.: platforma CreditMatch, która stała się wiodącą platformą handlową w Europie dla rynku kredytowych instrumentów pochodnych i obligacji; GFI ForexMatch - platforma do obsługi instrumentów pochodnych w walucie i EnergyMatch - elektroniczna platforma obrotu dla emisji produktów w Ameryce Północnej. W styczniu 2008 roku GFI w celu zwiększenia oferty na rynkach surowców i produktów finansowych uruchomił z Trayport – elektroniczną platformę, która jest wiodącym elementem oprogramowania na europejskich rynkach energii i jest używana przez licznych brokerów, traderów i kontrahentów handlowych.

Konieczność coraz większej przejrzystości rynku i nowe standardy rachunkowości stanowią wyzwanie dla uczestników rynku instrumentów pochodnych, w tym Grupy GFI, która jako niezależny pośrednik na rynku wysoko wyspecjalizowanych produktów i usług wspomaga kupno i sprzedaż poprzez zapewnienie dostępu do niezależnych i wyczerpujących danych bieżących oraz historycznych, stanowiąc benchmark dla rynków usług i produktów. Obecnie dostępne zestawy danych obejmują: opcje walutowe, kredytowe instrumenty pochodne, produkty oraz usługi rynków energii i surowców.

Należy podkreślić, że GFI jest jednym z liderów w zakresie narzędzi zarządzania ryzykiem, które poprzez wykorzystywany systemy GFI FENICS obejmuje m.in.: opcje walutowe, instrumenty pochodne nieruchomości, instrumenty pochodne rynków towarowych. GFI oferuje usługi brokersko - maklerskie na różnych rynkach surowców energetycznych i energii na całym świecie, w tym z Ameryki Północnej, Europy, w następujących obszarach:

- energia elektryczna,
- węgiel,
- gaz ziemny,
- biopaliwa,
- ropa naftowa i produkty rafinacji ropy,
- towarowe instrumenty pochodne,
- rynek kamieni szlachetnych i metali nieszlachetnych,
- handel emisjami,
- derywaty pogodowe.

Podsumowanie

Internetowe platformy handlowe, stanowią jeden z trzech (oprócz kontraktów bilateralnych i rynku giełdowego) obszarów handlu energią elektryczną zarówno w Polsce, jak i w innych krach Unii Europejskiej. Działające w Polsce platformy z powodzeniem konkurują z rynkiem giełdowym, a ich łączny wolumen ponad dziesięciokrotnie (dane wg stanu na koniec listopada 2009 roku) przewyższa ten notowany na Towarowej Giełdzie Energii SA.

Zdaniem członków TOE, mając na uwadze:

- pozytywne działanie i doświadczenia z funkcjonowania internetowych platform handlowych w Polsce i w Unii Europejskiej,
- znaczenie platform dla uczestników rynku energii elektrycznej,
- poziom dostępności i opłat na tych platformach, a także
- funkcjonowanie w Polsce jedynie jednej giełdy energii,

zasadne jest uwzględnienie tego obszaru obrotu energią elektryczną, jako możliwości wywiązania się z narzuconego (na prawie wszystkich przecież) wytwórców obowiązku określonego w art. 49a przyjętej przez Sejm RP w dniu 2 grudnia 2009 r. ustawy o zmianie ustawy - Prawo energetyczne oraz o zmianie niektórych innych ustaw (druk senacki nr 724, druki sejmowe nr 2176, 2522, 2522a).

Propozycja zdefiniowania internetowych platform handlowych

Nawiązując do informacji oraz udostępnionej podczas posiedzenie Komisji opinii prawnej dot. konieczność zdefiniowania na poziomie ustawy – Prawo energetyczne „internetowych platform handlowych" temat ten był przedmiotem dyskusji specjalistów (którzy zarówno teoretycznie jak i praktycznie „stykają" się w swojej codziennej pracy zarówno z platformami, TGE SA jak i pozostałymi uczestnikami rynku, w tym odbiorcami końcowymi) w działającym w strukturze TOE Zespole ds. Giełdy. Konkluzją prac Zespołu są propozycje następujących warunków jakie (wg nas) powinny spełniać internetowe platformy handlowe, aby móc handel na nich zaliczyć do wywiązania się z ustawowego obowiązku, narzuconego w art. 49a ustawy po nowelizacji przyjętej przez Sejm RP w dniu 2 grudnia 2009 r. ustawą o zmianie ustawy - Prawo energetyczne oraz o zmianie niektórych innych ustaw (druk senacki nr 724, druki sejmowe nr 2176, 2522, 2522a):

A. Warunki transparentności zasad i danych rynkowych

1. Dostępność cen i wskaźników dla wszystkich uczestników rynku (zapewnienie przejrzystości i transparentności w zakresie produktów, wolumenów i cen zawieranych na tych platformach transakcji).
2. Jednolite dla wszystkich uczestników zasady funkcjonowania systemu handlowego.
3. Zapewnienie niedyskryminującego dostępu podmiotom zobowiązanym do wypełnienia obowiązku wynikającego z ustawy.

B. Warunki dostępności do platformy

4. Możliwość uczestnictwa w internetowej platformie handlowej wszystkich koncesjonowanych przedsiębiorstw energetycznych i odbiorców końcowych, pod warunkiem zawarcia odpowiedniej umowy o przystąpieniu.

C. Warunki bezpieczeństwa obrotu energią

5. Zapewnienie Prezesowi URE kontroli wypełnienia obowiązku przez podmioty zobowiązane do jego wypełnienia zgodnie z ustawą.
6. Operator internetowej platformy handlowej prowadzi działalność w sposób profesjonalny, w szczególności podstawową działalnością operatora jest prowadzenie obrotu energią elektryczną lub usług brokerskich za pomocą tejże platformy.

W związku z powyższym proponujemy (na poziomie ustawy, art. 3) następującą definicję, która w razie takiej konieczności mogłaby być szczegółowo opisana na poziomie rozporządzenia wykonawczego (np. regulując, co powinien zawierać regulamin/umowa o przystąpieniu do platformy, w jakiej formie i gdzie powinny być udostępnianie notowania platform, itp.):

Internetowa platforma handlowa – zespół osób, środków organizacyjnych i technicznych, umożliwiających wszystkim uczestnikom rynku obrót energią elektryczną, jako strona lub pośrednik transakcji, w sposób zapewniający:

1) niedyskryminujący dostęp i zasady uczestnictwa pod warunkiem zawarcia odpowiedniej umowy o przystąpienie;
2) jednolite warunki zawierania transakcji, tj. sprzedaż lub zakup energii elektrycznej na ogólnych zasadach dostępu;
3) jednolity dostęp w tym samym czasie do informacji rynkowych, w tym między innymi zapewnienie przejrzystości i transparentności w zakresie produktów, wolumenów i cen zawieranych na tych platformach transakcji.

TOE, Warszawa, 14 grudnia 2009 r.